

Predvsem pa je treba ljudstvo poučiti, da je tuberkuloza v svojem začetku ozdravljiva bolezen, in da se da pod gotovimi pogoji prenesti od človeka na človeka.

Če vzamemo v pretres dejstvo, da je tuberkuloza ozdravljiva bolezen, je naravno, da nam pride najprej na misel, da naj bi ustanovljali zavode za one, katerim morejo zdravnik se pomagati, da ne zapadejo kruti morilki. Faktično obstojajo že taki zavodi na več krajih, vendar pa so deloma mnogo predragi, da bi v nje pošiljali revnejši krogi, ki zlasti mnogo trpe pod to boleznijo, svoje bolnike. So sicer tudi ustanove, a vse premalo jih je.

Seveda sprejemajo v te zavode le take bolnike, ki so ozdravljivi, tedaj le take, ki imajo tuberkulozo v prvem stadiju. Na ta način je le mogoče, da rešijo ti zavodi mnogim lahkoobolelim življenje.

Kakor pa že omenjeno, je to zdravljenje dostopno le malemu številu obolelih, večina obolelih se te dobrote ne poslužuje ali pa poslužiti ne more. Na tisoče in tisoče je takih nesrečnikov, ki pa tvorijo obnem veliko nevarnost za druge ljudi, da prenesejo bolezen na zdrave.

„Za te ni rešitve“, je navadna hitra sodba, in vendar to ni res. Tudi tem je mogoče pomagati in to brez velikih denarnih žrtv. Mogoče jim je olajšati bolečine in jim podaljšati življenje. Pred vsem pa je treba paziti na to, da ne prenesejo kali bolezni na svojo najbližjo okolico.

Sedaj so jetični navadno popolnoma prepuščeni domači oskrbi, imajo slabo postrežbo ali pa se morajo celo do zadnjega trenutka mučiti z neprikladnim delom. Ljudje se jih ogibajo in mnogi jim naravnost kažejo, kako se jih boje.

Umevno je in po predpisih, da bolnišnice takih neozdravljivih bolnikov ne sprejemajo. Primanjkuje jim prostora za take bolnike in jih pošiljajo domov, saj so obvezane samo takrat jih sprejeti, če se izkaže absolutna potreba. Dolgo pa ne ostane tak bolnik v bolnišnici, kmalu mora zopet domov k svojim ali pa v svojo domovinsko občino. Premalo časa ostanejo ti bolniki tudi v bolnišnici, da bi se navadil na splošno snaznost, da bi vedeli ceniti pomen uničevanja vseh imečkov; skoro nemogoče jih je tedaj higienično poučiti ali bolje vzgojiti in jih storiti na ta način ne škodljivo.

Zelo bi bilo umestno, če bi se našla sredstva, kako bi bilo mogoče ravno najnevarnejše bolnike storiti za druge neškodljive.

Najboljše bi bilo seveda, če bi jim mogli poskrbeti oskrbo v bolnišnici, da jih odločimo od zdravih in s tem preprečimo prenos bolezni. To bi veljalo predvsem za one, ki so v zadnjem stadiju jetike. Za te seveda ni več rešitve, vendar pa bi se omejilo razširjenje bolezni. In če se že bolnišnice ne morejo baviti s takimi bolniki, če jih hiralnice ne morejo sprejeti, bi morala biti ena prvih nalog človekoljubja, da odpre posebne zavode za te nesrečnike. V teh zavodih bi se lahko higienično vzgojevali tudi taki bolniki, ki se vrnejo pozneje v domačo oskrbo. Pri takih bolnišnicah naj bi bili tudi posebni zračni oddelki, seveda v stran od cest in kolikor mogoče v prijazni in pomirjevalno vplivajoči okolici, kjer bi mogli sedeti bolniki, zavarovani proti vremenskim izpremembam v lepih poletnih in jesenskih dneh.

Kdor se izmed tuberkuloznih vrne v domačo oskrbo, naj bi se držal popolnoma predpisov in navodil bolnišnice. Na vsak način pa je neobhodno potrebno, da niso stalno v dotiki z zdravimi hišnimi tovariši, za katere tvorijo kolikor toliko nevarnost. Primerno je, da imajo ti bolniki svoje posebne sobe, neobhodno potrebno pa je, da imajo sami svojo zračno spalnico, ki naj bi bila z zvoncec zvezana z drugim stanovanjem.

V svežem gorskem zraku bi lahko zgradila društva pa tudi javne korporacije bolnišnice za tuberkulozo, ali pa vsaj napravila postojanke za take bolnike, ki bi bili pod zdravniškim nadzorstvom. Gorske in gozdne postojanke za tuberkulozne bi imele najblagodejnejši vpliv na omejitev razširjanja tuberkuloze in bi bile pravne za odrasle in za mladino.

Predvsem pa je treba strogo paziti tu kakor drugod na pametno in dosledno stanovanjsko higieno. Kadar kdo umre za tuberkulozo, je treba nad vse vestno desinficirati stanovišče. Tudi pametni boj proti alkoholizmu je zelo umesten, ker ravno nezmerno uživanje alkohola spodkopava ljudsko zdravje in slabi cele generacije v odporni sili proti infekcijskim boleznim.

Vsa ta sredstva pa je mogoče uporabljati samo tedaj, če je ljudstvo poučeno in če tega ne drže samo bolnišnice, marveč tudi vse družine, ki imajo med seboj kakega tuberkuloznega bolnika. In gotovo se mora ljudstvo za to zanimati, ker je s tem

dana najuspešnejša pomoč proti infekciji od človeka na človeka. Dobro higienično vzgojeni bolniki ne tvorijo za svojo okolico nobene nevarnosti več.

Kakršne pa so razmere danes, pa ni popolnoma odveč neka bojazen pred tuberkuloznimi bolniki in to le vsled tega, ker se javnost vse premalo briga za neozdravljive slučaje tuberkuloze. Nečloveško je, kar se dogaja pogostokrat, da celo bližnji sorodniki ravnajo s tuberkuloznim človekom kakor z izvržkom in da se ga ogibajo kakor kužnega, nečloveško je, pa umljivo in opravičljivo. Tudi to bi se zboljšalo potem in poleg telesnega trpljenja nesrečnik ne bo moral trpeti tudi še vseh onih duševnih muk, ki vzrastejo iz takega odganjanja in izogibanja. Dosti kruto je, če ima bolnik zavest, da za njega ni rešitve, dosti kruto je, če se trese v dolgih nočeh pred onim smrtnim bojem, katerega si predstavlja še hujšega, kakor je v resnici. Zakaj bi moral še čutili in videti, kako se ga ogibajo vsi oni, ki so mu prirasli na srce?

To se mora izpremeniti in nemogoče ni. Ljudem oči odpreti je treba, treba, pokazati jim je treba sovražnika takega kakršen je, in pol zmage je dobljena.

Razne vesti.

Samomor v Novem Sadu. Danes se je ustrelil v Novem Sadu nadzornik srbskega avtonomnega cerkvenega premoženja, srbski radikalec Dušan Tirađinović. Kot vzrok samomora se navaja dejstvo, da je srbska samostalna stranka v svojem protestu proti gospodarstvu s srbskim avtonomnim cerkvenim premoženjem navajala tudi dejstvo, da je Dušan Tirađinović poveril večjo svoto denarja v srbske radikalne strankarske namene.

*** Koliko kmetov je v Bosni in Hercegovini.** Dne 10. oktobra 1910 je bilo v Bosni in Hercegovini med 1.808.044 prebivalci 1.668.578 kmetov (98,91 odst.), medtem ko jih je bilo leta 1895. 1.385.291 (88,34 odstotkov). Kmečko prebivalstvo se tako-le razdeli: posestnikov, ki nimajo kmetov, 4279, prostih kmetov je 136.854, kmetov je 79.701, prosti kmetje in kmetje: a) ki so bolj prosti, 14.453, b) ki so manj prosti, 16.963, kmečkih delavcev 20.450. Po veroizpovedanju se kmetje sledeče razdeli: posestniki s kmeti: 9537 mohamedancev, 633 pravoslavni Srbov, 267 katoličanov, posestnikov brez kmetov je 3021 mohamedancev, 760 pravoslavni, 458 katoličanov, prostih kmetov je 77.518 mohamedancev, 35.414 pravoslavni, katoličanov 22.916; kmetov je 3653 mohamedancev, 58.920 pravoslavni, 17.115 katoličanov; prosti kmetje in obnem kmetje: a) predvsem prosti kmetje: 1458 mohamedancev, 7462 pravoslavni, 5533 katoličanov; b) bolj kmetje: 1223 mohamedancev, 9322 pravoslavni, 6418 katoličanov; druge pri poljedelstvu neuporabljene osebe: 9226 mohamedancev, 6265 pravoslavni, 4190 katoličanov. S poljedelstvom se bavi torej 105.636 mohamedancev, 118.776 pravoslavni, 56.897 katoličanov.

*** Boj med kačami.** Profesor Pozzi, član francoske medicinske akademije je imel pred kratkim na neki pariški kliniki izredno zanimivo predavanje. V tem predavanju je poročal o svojem obisku v therapevničnem zavodu v Butantonu v bližini San Paola v Braziliji. Ta zavod je osnoval braziljski zdravnik dr. Brazil, ki je dalje časa študiral tudi v Parizu in Berlinu. Zavod se bavi z izdelovanjem seruma proti piku strupenih kač. V Braziliji umre namreč vsako leto več tisoč ljudi vsled pika strupenih kač. Najzanimivejše, kar je dr. Brazil pokazal svojemu francoskemu tovarišu, je bil „boj med kačami“. To je bil boj med kačo, ki žre druge kače, in kačo, katere pik učinkuje smrtonosno na ljudi. Prvo kačo, ki se hrani s strupenimi svojimi tovarišicami, nazivljejo v Braziliji „dobro kačo“. Opis boja med omenjenima kačama se sliši kakor kak roman. Dr. Pozzi pripoveduje sledeče: „Dr. Brazil je vzel najprej „dobro kačo“ iz nekega zaboja, v katerem je ležala popolnoma mirno zvita. Položil jo je na tla sobe ter jo raztegnil. Bila je dolga nad en meter in tako modre barve, da bi vsakdo mislil, da je pobarvana. Dr. Brazil je kačo gladil z rokami ter da bi popolnoma dokazal, da ni nevarna, si jo je ovil okoli vratu. Obnem nas je seznanil z njenim znanstvenim imenom. Imenuje se Racidelus brasili. Braziljci sami jo imenujejo Mussurana. Nato je vzel dr. Brazil zelo oprežno z dolgimi kleščami iz nekega drugega zaboja izvanredno strupeno kačo, ki

je strah vsem Indijancem in ki se imenuje Lachesis lanceolatus. Indijanci jo imenujejo Jarraracca. Njen pik usmrti v neboliko hipih ljudi in živali. Dr. Brazil je položil to strupeno kačo poleg dobre in mi smo se oddaljili za nekoliko korakov. Priznati moram, da sem si ogledal sobo, če so kje odprta vrata. Plazilca sta ležala izpočetka popolnoma mirno drug poleg drugega. Nenadoma se je pričela dobra kača Mussurana gibati in bližati se svoji žrtvi strupeni Jarraracci. Jarraracca je nje ne kretnje takoj opazila in izgledala je, kakor da bi se potuhnila in hotela pobegniti. No, v tem jo je pa že zagrabila Mussurana. Nasprotnica se je zvijala in vbadala strupene zobe v telo svoje sovražnice. Toda zaman. Telo Mussurane je od prirode imunizovano. Čez nekoliko hipov je že Mussurana obvila s svojim telesom Jarraracco. Obe kači ste se zvijali v konvulznih drgetajih na tleh. Ena je bila na drugi in sprva sem mislil, da hoče Mussurana zadušiti Jarraracco. Toda kmalu sem razumel taktiko „dobre kače“. Zagrabila je namreč svojo strupeno nasprotnico prenziko spodaj, zato se je pomikala počasi okoli njenega telesa proti glavi. To je trajalo tako dolgo, dokler ni imela Mussurana odprtega svojega žrela proti glavi svoje nasprotnice. Nato je popadla spodnjo čeljust Jarraracce in jo krepko stisnila v svojem žrelu. Jarraracca se je skušala osvoboditi. Mussurana pa jo je pokrila s celim svojim telesom, tako da je samo njen rep plaho migljaj semtertje. Čez nekoliko časa ji je Mussurana stirgala glavo in strupena zver je bila mrtva. Nato jo je Mussurana pojedla do konca repa.

Lastnik in glavni urednik Milan Plut.
Odgovorni urednik dr. Ivan Lah.
Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Mali oglasi.

Beseda 5 vln. — Za one, ki iščejo službe, 4 vln. — Najmanjši znesek 50 vln. — Pismenim vprašanjem je priložiti znakom 20 vln. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakmah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Iščem gostilno ali malo restavracijo v Ljubljani ali v okolici v najem ali na račun. Natančneje se poizve v Spodnji Šiški št. 52, I. nadstropje.

Dva mlada čistokrvna voljša psa (Polizeihunde) sta na prodaj. Zgornja Šiška številka 75. 209/3—3

Hišnik išče službe. Nastopi lahko takoj. Ivan Vitgaj, Predovičeva selo številka 18. 210/7—2

Različno pohištvo se prodaja. Naslov pove „Prva anončna pisarna“. 363/2—2

Trgovski lokal odda z opravo vred M. Kristofč & Bučar. 211/x—2

Po zelo ugodni cenil prodaja radi prevelitve v lastno hišo M. Kristofč & Bučar. 212/x—2

Kdor išče ali oddaja kako

službo,
kdor hoče kaj

kupiti ali prodati,

doseže to najlozje, ako

inserira

v Malih oglaših „Jutra“. Za besedo se plača

samo 5 vinarjev.

: Stanovanja :

z eno sobo in kuhinjo ter z dvema sobama, kuhinjo in vrtom se oddasta za avgustov termin.

Naslov pove „Prva anončna pisarna“.

Doberigralec

na harmonike želi službe v kaki gostilni v mestu ali na deželi. Ponudbe pod „Igralec“ na upravništvo „Jutra“.

Spominjajte se prekristne družbe sv. Cirila in Metoda!

Lovske puške vseh sestav, priznane deloprve vrste z najboljšim strelnim učinkom priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba
PETER WERNIG

družba z omejeno zavezo v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Zaloga telovadskih oblek.

1860 Ustanovljeno 1860

M. DRENIK

Ljubljana, Kongresni trg 7.

Predtiskarija, Risarski atelije.

Plisiranje, Kufiranje, Montiranje.

Tamburiranje in vezenje na roko.

Največja zaloga ženskih ročnih del in vsakovrstnega materiala.

Zunanja naročila se lahko izvršujejo.

Najboljše odgovori „Slovincu“ vsak naš prijatelj, ako se naroči na „Jutro“, ali pa najde novega naročnika!

„JUTRO“ se prodaja v Ljubljani po 6 vinarjev

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.

Državni kolodvor.

Blaž, Dunajska cesta.

Sever, Krakovski nasip.

Pichler, Kongresni trg.

Češark, Šelenburgova ulica.

Dolenc, Prešernova ulica.

Fuchs, Marije Terezije cesta.

Mrzlikar, Sodna ulica

Šubic, Miklošičeva cesta.

Zupančič, Kolodvorska ulica.

Pirnat, Kolodvorska ulica.

Šenk, Resljeva cesta.

Kotnik, Šiška.

Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.

Košir, Hišlerjeva ulica.

Stiene, Valvazorjev trg.

Sušnik, Rimska cesta.

Ušenčnik, Židovska ulica.

Kleinstejn, Jurčičev trg.

Wislak, Gosposka ulica.

Kustrin, Breg.

Tenente, Gradaška ulica.

Velkavrh, Sv. Jakoba trg.

Sitar, Florjanska ulica.

Blaznik, Stari trg.

Nagodè Mestni trg.

Kanc, Sv. Petra cesta.

Treo, Sv. Petra cesta.

Kušar, Sv. Petra cesta.

Podboj, Sv. Petra cesta.

Elsner, Kopitarjeva ulica.

Blizjak, Bohoričeva ulica.

Remžgar, Zelena jama.

Blč, Zaloška cesta.

Svetek, Zaloška cesta.

Jamšek, Tržaška cesta.

Štravs, Škofja ulica

Likar, Glince.

Sterkovič, Dunajska cesta

Zaradi minule sezije

so cene

oblek za gospode, dame,

dečke in deklice

veliko znižane.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatović

Ljubljana, Mestni trg 5.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejši kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Ves čist dobiček se razdeljuje zavarovancem; dosedaj se ga je izplačalo K 2.495.719—

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Reserve in fondih K 54.000.000. Izplačane odškodnine in kapitalije K 109.356.860-58.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Pisarne so v lastni bančni hiši.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Zavaruje proti tatvini, razbitju ogledal in okenskih plošč.

Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatno podporo v narodne in občnokrkatne namene.

CYCLES KINTA K.C.L.

Priznana močna, lahko tekoča solidna in neprekosljiva so **KINTA** kolesa. Najobširnejše jamstvo. Ilustrovani ceniki brezplačno.

K. Camernik
LJUBLJANA, Dunajska c. 9.
Special. trgovina s kolesi in posam. deli.
Izposojevanje koles.

Jutro se prodaja v Trstu po 6 vinarjev
v naslednjih tobakarnah:

Becher ulica Stadion,
Trevisan ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojašnični trg,
Hrast, Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geržina, Rojan,
Raunacher, Campo Marzio,
Bruna, SS. Martiri,
Ercigoj, ulica Massimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco.

Cechini, ulica dell' Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sette Fontane,
Gramaticopulo, ul. Barriera
Spöder, ulica Barriera,
Lavrenčič, Vojašnični trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Geppa,
Luzatto, ulica Acquedotto,
Segulin, ulica Industria,
Železnik, Sv. Ivan.
Lug, ulica S. Lucia.
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Lepo in belo lice
kakor tudi gladke in nežne roke podaja brez dvoma blagodišeča krema brez maščobe

„OLIMPIA“

„OLIMPIA“ preparati odgovarjajo zahtevam najmodernejše kozmetike, ter so kot taki najvspešnejše in popolnoma neškodljivo sredstvo za negovanje kože.

Krema „OLIMPIA“ mali lonček K 1-20.
Krema „OLIMPIA“ veliki lonček K 2-—.
Puder „OLIMPIA“ rosa K 1-50.
Puder „OLIMPIA“ creme K 1-50.
Puder „OLIMPIA“ beli K 1-50.
„OLIMPIA“ preparati se dobijo samo v lekarni

Ubald pl. Trnkoczy v Ljubljani
zraven rotovža.

Solnčniki,
radi velikanske zaloge po vsaki poljubni ceni
Jos. Vidmar,
Pred škofijo 19.

SODE
dobro ohranjene, stare in nove, velike in male, prodaja
IVAN BUGGENIG
sodar
Dunajska Cesta na Rudolfovo želez. 5.

Pridnega in poštenega
učenca
sprejme takoj v trgovino mešane stroke in deželni pridelki Friderik Skušek, Metlika, Dolenjsko.

Danes in vsak dan v park-hotelu
Tivoli
po dva koncerta Slovenske Filharmonije.
Začetek ob 1/2 popoldne in ob 1/2 8. zvečer.

Vstop prost.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je
„Ilustrovani tednik“
ki izhaja vsak petek ter stane četertletno 1 K 1-80.
Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!
Naslov: Ilustrovani Tednik, Ljubljana.

Kunc-ove obleke
so nedosežne glede oblike, izvršitve in cene.
Ljubljana, Dvorni trg 3.
Telefon št. 291.

Cognac Star, pristen destilat dalmatinskega vina je najboljšje sredstvo za slabotne in rekonvalescente. Dobi se edino pri trvdki: **BR. NOVAKOVIČ, Ljubljana**

Blagajničarka
se sprejme v neko tukajšnje kavarno. Več se poižve v upravnistvu „Jutra“.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice
registrovana zadruga z neomejeno zavezo
v lastnem zadrugnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta št. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih **4 1/2 %**
brez odbitka rentnega davka
Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5% brez amortizacije ali na amortizacije po dogovoru.

Reservni sklad nad pol milijona kron

Stanje hranilnih vlog dvajset milijonov kron

Ustanovljena leta 1882.
Denarni promet v letu 1910 K 100,000.000—

Ustanovljena leta 1882.
Upravno premoženje v letu 1910 K 20,500.000—

Eskomptuje trgovske menice.

Eskomptuje trgovske menice.

Telefon št. 185 interurban.

račun pri avstrijski pošti hranilnici št. 828-406, pri ogrski pošti hranilnici št. 19.864.

Učiteljska tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.
registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča svojo bogato zalogo najnovejših tiskovin za šole, krajne šolske svete, županstva in druge urade. — Tiskarna sprejema vsa v tiskarsko in litografsko stroko spadajoča dela ter jih izvršuje točno, okusno in po solidnih cenah. — Tiskanje šolskih knjig in časopisov.

Lastno založništvo. Muzikalije. Najmodernejše črke. Litografija.

Telefonska št. 118. Poštno hranilnica št. 76.307.

Del. glavnica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 5,000.000. K 610.000

Podružnice v Spiljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %

Jadranska banka filijalka v Ljubljani
Šelenburgova ulica št. 7 (nasproti glavni pošti).

Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd. — Valute in devize. — Predajmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih.

Promese k vsem žrebanjem. Centrala v Trstu.

Vloge na knjižice od dneva vložitve 4 1/2 % do dneva dviga. Rentni davek plačuje banka iz svojega. Na tekoči in žiro račun po dogovoru. Zivahna zveza z Ameriko.

Akreditivi. Menjalnica.

Eskomptuje menice, devize in fakture — Zavarovanje vrednostnih papirjev proti kurzni izgubi. — Revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. — Stavni krediti. — Rembours-krediti. — Borna naročila.

Inkaso. Filijalka v Opatiji.

Delniška glavnica K 6,000.000. Reservni fond okoli K 300.000